

آشنایی با مرکز میکروفیلم نور

آنچه در پی می آید معرفی و گزارشی است از مرکز میکروفیلم نور واقع در دهلی نو.

این گزارش با استفاده از مندرجات پایگاه اینترنتی این مؤسسه به نشانی (www.noormicrofilmindia.com) تهیه شده است.

گفتنی است این مؤسسه که به جهت تقارن تاسیسش با چهارصدمین سال شهادت قاضی نورالله شوشتری و به پاس خدمات آن بزرگوار به عنوان مرکز میکرو فیلم نور نامگذاری شده، چندی پیش با همکاری بخش تاریخ دانشکده سنت جونز شهر آگرا هند اقدام به برگزاری همایش بین المللی بزرگداشت چهارصدمین سالگرد ارتحال قاضی نورالله شوشتری نمود. در این همایش ۳ روزه، همراه با ۶ نشست علمی بیش از ۴۰ مقاله به زبان های فارسی، اردو، هندی و انگلیسی از سراسر هند و ایران ارائه شد. برخی از شخصیت های ایرانی نیز همچون حجج اسلام محمد عراقی، دکتر سید محمود مرعشی نجفی، سید محمد باقر گلپایگانی و محمد علی کلباسی در آن حضور یافتند و در اولین روز برگزاری دو کتاب فهرست نسخه های خطی آثار قاضی نورالله اثر دکتر مرعشی نجفی و همچنین زندگینامه قاضی نورالله اثر پروفیسور عزیزالدین حسین رونما شد.

یکی از حساسترین و مهم ترین بخش روابط میان دو ملت ایران و هند، وجود وجوه مشترکات قومی و پیوندهای دیرینه فرهنگی و اجتماعی این دو سرزمین پهناور و کهنسال است. هر چند سابقه روابط ایران و هند به صدها سال قبل از میلاد مسیح می رسد، اما با ورود اسلام به شبه قاره هند و رشد و گسترش و تشکیل حکومت های اسلامی در طول قرن های متممادی باعث ارتباط بیشتر هند با سرزمین های اسلامی به ویژه ایران گردید.

ارتباط نزدیک هندیان با ایرانیان و مهاجرت اندیشمندان و هنرمندان موجب بروز تحولات و تغییرات سیاسی و فرهنگی بسیاری در دو کشور گردید. تاثیر این آمیزش فرهنگی در سایه گستره اسلام تحولات جدیدی را در زمینه های مختلف، بخصوص مسائل فرهنگی و

اجتماعی هند، به همراه داشت. بسیاری از لهجه های هند و آریایی میانه، در قالب زبان های نوین شکوفا شد و سبک های نوین ادبی از دو عنصر هندی و ایرانی پدیدار گردید. تاثیرات عمیق در تفکر و اندیشه های دینی و فلسفی به وجود آمد. معماری، نقاشی، موسیقی و هنر خطاطی تحت تاثیر دو فرهنگ با چهره زیباتری در صحنه ظاهر شد و نقطه اوج پیوستگی دو فرهنگ ایرانی و هندی با ظهور علماء، دانشمندان، ادیبان، شاعران، هنرمندان و صنعتگران مسلمان در طول چند قرن چنان تبلور یافت که ساختار اجتماعی هند را که ترکیبی بی نظیر از اقوام و نژادها، ادیان و فرهنگ های گوناگون است را متحول و دگرگون ساخت.

قرن یازدهم هجری نمایانگر اوج جلال و شکوه و منتها درجه درخشندگی دو فرهنگ مشترک ایران و هند به شمار می آید. با آغاز قرن دوازدهم هجری ساختار حکومت امپراطوری بزرگ اسلامی در هند فرو ریخت و با گذشت زمان، زوال و انحطاط آن نمایان گردید. این ضعف در ایامی چهره جدی به خود گرفت که در اروپا رنسانس فرهنگی شکل می گرفت و جنبش های علمی در غرب منجر به متحول شدن افکار اروپائیان و اکتشافات و اختراعات متعددی گردید و چشم طمع استعمارگران مغروری چون پرتغالی ها و انگلیس ها به سرزمین رویایی هند دوخته شده بود. حملات استعمارگران به گونه های مختلف راه را برای استقرار و تشکیل حکومت استعماری و استثمار سرزمین هند فراهم آورد. در این راه انگلیس ها موفقیت بیشتری از دیگر رقیبان خود به دست آوردند و برای اولین بار، هند ضمیمه سیاسی و اقتصادی کشوری دیگر شد.

فاتحین بیگانه که برای دست یافتن به منابع سرشار و ذخائر غنی و سرشار هند می کوشیدند نه تنها امنیت و آرامش را از مردم این سرزمین گرفتند، بلکه لطمه جبران ناپذیری به فرهنگ غنی و چندین هزار ساله هند وارد آوردند.

هرچند دوران سلطه انگلیس ها بر هند چندان دوام نیافت و باقیام توده های ستم دیده و زجر کشیده هند استقلال دوباره یافت اما آثار شوم

شوشتری، محدث، متکلم، ادیب و شاعر ایرانی در هند گردید، به پاس خدمات این عالم بزرگ موسسه‌ای با عنوان مرکز میکروفیلم نور بالهداف ذیل در دهلی نو تاسیس گردید.

اهداف

* آشنایی، معرفی و حفظ میراث مشترک فرهنگی ایران و هند با توجه به مشترکات اسلامی.

* انجام مطالعات و تحقیقات علمی در راستای احیا و معرفی آثار اندیشمندان دو ملت.

* ایجاد ارتباط با محققین و پژوهشگران و کمک به کارهای تحقیقاتی آنان در زمینه‌های فرهنگ مشترک ایران و هند.

* ایجاد ارتباط میان کتابخانه‌ها و مراکز شرق شناسی هند با کتابخانه‌ها و مراکز شرق شناسی و موسسات مطالعات اسلامی ایران جهت آشنایی و همکاریهای بیشتر علمی و فرهنگی.

فعالیت‌های مرکز

بخش میکروفیلم

استعمار و استثمار همچنان در بخش‌های مختلف هند باقی ماند. در این میان مسلمانان که متحمل ضربات سهمگین‌تر از دیگران اقوام و مذاهب گردیده بودند نتوانستند موقعیت حقیقی خود را در جامعه استقلال یافته باز یابند و این امر باعث گردید که به مرور ایام بسیاری از آثار علمی و فرهنگی مسلمانان در هند دستخوش حوادث گوناگون گردد.

تاریخچه

پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، سرآغاز تحوّل نوین در تحکیم روابط علمی و فرهنگی ایران با سایر ملل جهان گردید در این میان با توجه به سوابق دیرینه دو ملت ایران و هند زمینه رشد همکاری‌های بیشتری فراهم آمد. در سال‌های اخیر به امر مقام معظم رهبری کار شناسائی منابع مشترک علمی و فرهنگی ایران و هند آغاز گردید. تا ضمن معرفی منابع اصیل و ناشناخته‌ای که در بسیاری از کتابخانه‌های هند وجود دارد و تاکنون در دسترس ارباب تحقیق قرار نگرفته، امکانات نشر و معرفی آنها فراهم آید. چون آغاز این فعالیت علمی و فرهنگی مقارن با چهار صدمین سال درگذشت علامه فقید قاضی نورالله

میکروفیلیم‌های نسخه‌های خطی کتابخانه‌ها گجرات آماده چاپ است. درحقیقت این مجموعه بزرگترین مجموعه در زمینه مهلویت و موعود عالم به شمار می‌آید.

کتابخانه مولانا آزاد، (دانشگاه اسلامی علیگر)

فهرست میکروفیلیم‌های این کتابخانه در دو جلد به زبانهای انگلیسی و فارسی از طرف مرکز به چاپ رسیده است

کتابخانه نواب مزمل الله خان، (علیگر)

فهرست میکروفیلیم‌ها آماده چاپ است.

کتابخانه جامعه همدره، (دهلی)

فهرست این کتابخانه آماده چاپ است.

کتابخانه اصفیه، (حیدر آباد)

کتابخانه خانقاه شاه ابو النخیر، (دهلی)

فهرست این کتابخانه آماده چاپ است.

کتابخانه موزه سالار جنگ، (حیدر آباد)

کتابخانه بخش تاریخ پیشرفته دانشگاه اسلامی علیگر

فهرست میکروفیلیم‌های بخش تاریخ پیشرفته دانشگاه اسلامی با عنوان جلد دوم فهرست میکروفیلیم نسخه‌های خطی علیگر از سوی این مرکز انتشار یافته است.

اهداف تهیه میکروفیلیم

* نگهداری کلیه میکروفیلیم‌های تهیه شده از کتابخانه‌های هند در مزر میکروفیلیم برای استفاده و بهره‌برداری دانش پژوهان و محققان داخلی و خارجی

* تهیه اجمالی از کلیه میکروفیلیم‌ها و چاپ و نشر آن با همکاری موسسات و مراکزی که از کتابخانه آنها میکروفیلیم تهیه گردیده است

* ارائه میکروفیلیم به کتابخانه‌ها، دانشگاه‌ها، مراکز علمی و موسسات اسلامی ایران در زمینه موضوعات تخصصی آنها

* مبادله میکروفیلیم با مراکز بین المللی میکروفیلیم در زمینه نسخ

خطی فارسی و عربی

بخش ترمیم و آفت زدایی

یکی از مشکلات عمده نگهداری نسخ خطی در هند، وجود آفات متعدد و رطوبت هوا در بسیاری از نقاط است. لذا اکثر نسخ خطی موجود

در هند موربانه خورده و آسیب دیده و به انواع آفات مبتلا می‌باشد. به همین جهت اخیراً بخشی برای آفت زدایی، ترمیم و تجلید نسخ خطی

در این مرکز ایجاد گردیده و گروهی از اساتید دانشگاه و موزه ملی هند، کار مرمت و آفت زدایی نسخه‌های آسیب دیده را به عهده دارند.

علاوه بر این، حدود ۲۰۰۰ نسخه چاپ سنگی تجلید و ترمیم و آفت‌زدایی و فهرست آنها تهیه گردیده است و به عنوان یک مرجع

کتابشناسی معتبر و ارزشمند برای محققان و پژوهشگران قابل استفاده است

بخش تحقیقات

برای استفاده بهینه از منابع و ذخائر علمی اندیشمندان دو ملت ایران و هند باوجود اساتید و محققین صاحب نظر در زمینه تاریخ تمدن

تهیه میکروفیلیم از نسخه‌های خطی در هند سابقه چندانی ندارد بسیاری از مجموعه‌داران کتابهای خطی معتقدند که باوجود اصل نسخه احتیاجی به تهیه میکروفیلیم که هزینه زیادی را در برمی‌گیرد احساس نمی‌شود. اما از سوی دیگر عدم وجود سیستم صحیح نگهداری از کتاب، وجود مشکلات مادی، ضعف زبان عربی و فارسی و نبودن جو مساعد برای نگهداری کتاب از جمله عواملی است که سالانه هزاران نسخه خطی در کتابخانه‌های دولتی و شخصی هند را به نابودی می‌کشاند. در چنین شرایطی که متصدیان و مالکان کتابخانه‌ها حاضر به نشان دادن کتابهای خود نیستند و محققین و دانش پژوهان قادر به دسترسی به این منابع غنی علمی و فرهنگی نمی‌باشند، تنها راه حفظ و نشر این آثار علمی تهیه میکروفیلیم از نسخ خطی نفیس است. هر چند تهیه میکروفیلیم کمتر از دست یابی به اصل نسخه نیست، اما با الطاف الهی و همت محققین و اساتید دانشگاهها و روسای کتابخانه‌ها این مرکز تاکنون موفق به تهیه و جمع‌آوری بیش از ده هزار میکروفیلیم از مهمترین نسخه‌های خطی ۱۶ کتابخانه دولتی و خصوصی به شرح زیر گردیده است:

کتابخانه ناصریه (صاحب عیقات)، (لکهنو)

فهرست این کتابخانه که یکی از آثار جاودانه تاریخ فرهنگ اسلامی در قرن نوزدهم هجری در شمال هند است به زودی منتشر خواهد شد.

کتابخانه مدرسه و جامعه سلطانیه، (لکهنو)

فهرست مخطوطات این کتابخانه با نام کتابخانه مرحوم سید ابوالحسن معروف به ابو صاحب آماده نشر است.

کتابخانه مدرسه الواعظین، (لکهنو)

کتابخانه راجه محمود آباد (وقف آستان قدس)، (لکهنو)

فهرست نسخ خطی این کتابخانه شامل معرفی چهار هزار نسخه عربی و فارسی از سوی مرکز تحقیقات فارسی، چاپ و انتشار یافته است.

کتابخانه دار الندوه العلماء، (لکهنو)

فهرست نسخ خطی این کتابخانه در دو جلد فارسی و عربی شامل معرفی پنج هزار نسخه خطی از سوی مرکز تحقیقات فارسی به چاپ رسیده است.

کتابخانه درگاه پیر محمد شاه، (احمد آباد، گجرات)

فهرست نسخ خطی عربی و فارسی این کتابخانه در ۷ جلد به زبان اردو از طرف کتابخانه انتشار یافته است. همچنین فهرست میکروفیلیم‌های این کتابخانه در مجموعه فهرست میکروفیلیم نسخه‌های خطی کتابخانه‌های گجرات آماده چاپ است.

کتابخانه درگاه عالیّه چشتیه، (احمد آباد، گجرات)

فهرست میکروفیلیم‌های این کتابخانه در مجموعه فهرست میکروفیلیم نسخه‌های خطی کتابخانه‌های گجرات آماده چاپ است.

کتابخانه درگاه عالیّه مهدویه پالم پور، (گجرات)

فهرست میکروفیلیم‌های این کتابخانه در مجموعه فهرست

برای استفاده بهینه از منابع و ذخائر علمی اندیشمندان دو ملت ایران و هند
با وجود اساتید و محققین صاحب نظر در زمینه تاریخ تمدن و فرهنگ
اسلامی و تحقق بخشیدن به اهداف مرکز در راستای احیای آثار بزرگان،
بخش تحقیقات این مرکز اقدام به تصحیح، ترتیب و چاپ و نشر برخی از
میراث مکتوب در هند نموده است

نجوم السماء تالیف فرزند مؤلف نیز با تصحیح و ترتیب جدید در اختیار
محققین و دانش پژوهان قرار گیرد.

* تاریخ شاه شجاعی - فارسی، تالیف: میر محمد معصوم بن حسن
بن صالح

مشمول بر شرح احوال شاه شجاع برادر و رقیب سرسخت
اورنگ‌زیب محتوی وقایع عمده زندگی او به خصوص جنگ‌های وی با
برادرانش داراشکوه و اورنگ زیب بر سر مسئله جانشینی شاهجهان
است. مؤلف، این تاریخ را در سال ۱۰۷۰ هجری به رشته تحریر در آورده
است.

سیک نگارش تاریخ شاه شجاعی بسیار صریح و روشن با نثری
ساده و طبیعی و در عین حال متین و استوار است. چون این اثر با ارزش
تاریخی تا کنون به چاپ نرسیده و نسخ خطی آن در کتابخانه‌های
مختلف شبه قاره مانند کتابخانه عمومی لاهور پاکستان، کتابخانه
عمومی بانک پور هند و ایندیا آفیس موجود بود مرکز میکروفیلم‌نور
اقدام به تصحیح و مقابله آن نمود.

* زبده الکلام فی مشاهیر الاسلام - اردو، تالیف: سید ذاکر حسین
جعفر،

حاوی شرح حال مختصر بیش از ۳۶۱۷ تن از مشاهیر صحابه،
تابعین، مشایخ صوفیه، محدثین، مفسرین، فقه‌ها، ادبا، مورخین، حکما و
اطبا است. در این اثر پس از ذکر اسم به ترتیب حروف الفبایی، کنیه، نام
پدر، شهرت، سال و محل تولد و وفات همراه با ذکر مشهورترین اثر
مکتوب مشاهیر اسلام آمده است. این کتاب ضمیمه تاریخ اسلام (جلد
پنجم) در سال ۱۳۳۷ هجری قمری در دهلی به زبان اردو به چاپ
رسیده است. نظر به اهمیت این اثر، اصطلاحات و کلمات اردو به زبان
فارسی برگردانده شد و پس از مقابله و تصحیح مجدد، آماده چاپ
گردیده است.

* مآثر الامراء - فارسی،

تذکره‌ای است در شرح حال پادشاهان، امرا، بزرگان و رجال سلسله
تیموریان هند به ترتیب حروف تهجی از به تخت نشستن اکبر شاه
(۹۶۷ هـ.) تا سال ۱۱۵۵ یامی که مؤلف فراغتی یافت و در کنج عزلت
و انزوا به تالیف این اثر گرانقدر پرداخت. مآثر الامراء جامع ترین
تذکره‌های دوران صد ساله حکومت تیموریان در هند می‌باشد. این
کتاب در سه جلد در سال ۱۱۹۲ هجری در آیشیاتیک سوسایتی کلکته

و فرهنگ اسلامی و تحقق بخشیدن به اهداف مرکز در راستای احیای
آثار بزرگان، بخش تحقیقات این مرکز اقدام به تصحیح، ترتیب و چاپ
و نشر برخی از میراث مکتوب در هند به شرح زیر نموده است:

(الف) آثار در دست تصحیح و ترتیب:

* تاریخ محمدی - فارسی و عربی، تالیف: محمد رستم بن
قبادحارثی بدخشی.

این کتاب در دو جلد حاوی وقایع علماء، فقها رجال و شخصیت‌های
برجسته اسلام از قرن اول تا قرن دوازدهم هجری به ترتیب حروف الفبا
و ذکر مأخذ می‌باشد.

مطالب این کتاب برگزیده بیش از ۱۵۰ اثر عربی و فارسی در
زمینه‌های تاریخ و تذکره است و به قول علامه امتیاز علیخان عرشی
دائرة المعارفی است ذیقیمت و نفیس که وقایع چندین هزار اشخاص
را داراست و می‌توان گفت از حیث جامعیت محققین را از بسیاری کتب
تاریخ و تذکره مستغنی و بی‌نیاز می‌سازد.

نسخه‌ای از این کتاب به خط مؤلف در کتابخانه رضا رامپور هند
موجود است که به علت اضافهات مکرر مؤلف و فرسودگی نسخه، باز نویسی
مجدد آن کاری بس مشکل بود، لذا با استفاده از نسخه منتخب موجود
در ایندیا آفیس لندن و به همت محققین مرکز کار باز نویسی نسخه به
پایان رسیده و وقایع متعلق به قرن‌های هفتم تا دهم آماده چاپ
می‌باشد. در قرن یازدهم این کتاب توسط مرحوم علامه امتیاز علیخان
عرشی با حواشی در سال ۱۹۶۰ میلادی از طرف دانشگاه اسلامی علیگر
به چاپ رسیده است

* نجوم السماء فی تراجم العلماء - فارسی، تالیف: میرزا محمد
علی بن صادق کشمیری (سال تالیف ۱۲۸۶ هـ)

از معدود تذکره‌هایی است که در آن به ذکر علمای شیعه در هند
پرداخته است. مؤلف در این تذکره بیشتر به ذکر علما و بزرگانی
می‌پردازد که در تذکره‌ها و کتاب‌های رجالی دیگر نام آنان ذکر نگردیده
است. صاحب تذکره در زمانی اقدام به تالیف این اثر ارزشمند نموده که
شهر لکهنو پایتخت حکومت اوده یکی از بزرگترین مراکز تشیع و مهد
علوم آل محمد بوده است. این تذکره برای اولین بار در لکهنو به چاپ
رسیده و سپس از طرف کتابخانه آیه الله مرعشی نجفی تجدید افسست
گردید. نظر به اهمیت این اثر گرانقدر اقدام به تصحیح، ترتیب و اضافهات
سودمند بر این کتاب از سوی مرکز گردید. امید است در آینده تکمله

عدم وجود سیستم صحیح نگهداری از کتاب، وجود مشکلات مادی، ضعف زبان عربی و فارسی و نبودن جو مساعد برای نگهداری کتاب از جمله عواملی است که سالانه هزاران نسخه خطی در کتابخانه‌های دولتی و شخصی هند را به نابودی می‌کشاند. در چنین شرایطی که متصدیان و مالکان کتابخانه‌ها حاضر به نشان دادن کتابهای خود نیستند و محققین و دانش پژوهان قادر به دسترسی به این منابع غنی علمی و فرهنگی نمی‌باشند، تنها راه حفظ و نشر این آثار علمی تهیه میکروفیلم از نسخ خطی نفیس است

را به رشته تحریر در آورده است. شاهجهان نامه عبدالحمید لاهوری در دو جلد به چاپ رسیده است.

*** طبقات شاهجهانی**

با توجه به اینکه این تاریخ بزرگ، گنجینه اطلاعات گرانبها و آئینه تمام نمای اوضاع سیاسی، ادبی و فرهنگی عهد شاهجهان است و تنها قسمتهای نخستین این اثر نفیس پادشاهنامه عبد الحمید لاهوری به چاپ رسیده است؛ لذا این مرکز اقدام به تصحیح، مقابله و چاپ قسمت پایانی پادشاهنامه، اثر محمد وارث نموده است.

(ب) آثار در آستانه چاپ و نشر:

* معراج العقول شرح دعاء المشلول (جلد اول) - عربی، اثر علامه سید مرتضی نونپوری، از حکمای برجسته قرن چهاردهم هجری. شرحی است بر اسماء الحسنی با نثری زیبا، حاوی نکات عرفانی و فلسفی در دعاء مشلول که در زمان مولف به خط نستعلیق در مطبعه کانپور در سال ۱۹۱۴ میلادی به چاپ رسیده و دارای اغلاط فراوان است. با توجه به اهمیت این اثر گرانتقد، اقدام به تصحیح و ترتیب مجدد آن گردید.

* تاریخ بابری - فارسی، تالیف زین الدین خوافی مورخ رسمی دربار بابر شاه گورگانی.

محتویات این کتاب شامل وقایع و حوادث تاریخی، از حمله پنجم بابر به هند (۹۳۱ هـ) که منجر به فتح و استقرار سلسله تیموریان هند شد تا پایان دوره بابری (۹۳۷ هـ) است و متضمن حوادث مهم زندگانی بابر در هند از قبیل شکست دادن سلطان ابراهیم لودی در جنگ پانی پت و ظفر یافتن وی بر راجپوتان سرسخت در جنگ کنواکه و امثال آنها می‌باشد. با توجه به اینکه مولف همواره در سفر و حضر با بابر بوده و این اثر را در سال (۹۳۶ هـ) نگاشته، از منابع دست اول و مورد اعتماد تاریخ سر سلسله تیموریان هند محسوب می‌شود.

* انتحاف ذوی اللباب بشوارد لب اللباب - عربی، تالیف: سید رضی الدین بن محمد بن علی بن حیدر بن محمد بن نجم الموسوی العاملی. مولف در این کتاب کوشیده تا انسانی که در کتاب الانساب و

به چاپ رسیده و دارای اغلاط فراوان است. در چاپ جدید علاوه بر بازبینی، تصحیح و مقابله با دیگر نسخ خطی معتبر، فرهنگنامه‌ای برای این کتاب تهیه گردیده که محققان را با تلفظ صحیح اسامی اشخاص و اماکن آشنا می‌نماید.

* مرآت آفتاب نما - فارسی، تالیف: نواب عبد الرحمن ملقب به شاهنواز خان هاشمی دهلوی.

مولف، کتاب خود را در یک مقدمه و دو جلوه و خاتمه ترتیب داده است. مقدمه در فضیلت و حاجت به علم تاریخ. جلوه یکم تاریخ در نه تجلی: ۱- آفرینش، ۲- پیامبران، ۳- پیامبران اسلام و اهل بیت و خلفا، ۴- تذکره صوفیان، علماء، خطاطان و صاحبان فرق باطله مانند مداریان و جلالیان، ۵- پادشاهان، ۶- احوال تیموریان و وزرا و نغمه پردازان، ۷- ارکان دولت و امیران. تیموریان در هند به صورت القبایی، ۸- مخترعات حکما، سلاطین و امیران، ۹- واضعین علم موسیقی. جلوه دوم جغرافیا در هشت تجلی، هر تجلی در یک اقلیم از هفت اقلیم و خاتمه در شگفتیهای جهان.

* تذکره شمع انجمن - فارسی، تالیف: نواب صدیق حسن خان قنوجی.

تذکره ای است مشتمل بر شرح احوال ۹۷۸ شاعر متقدم و متأخر ایرانی و هندی و شعرای همعصر مولف. مولف در تذکره خود به ذکر شعرایی می‌پردازد که قبل از وی در هیچ یک از تذکره‌ها نامی از آنان برده نشده است. شمع انجمن در سال ۱۲۹۳ هجری قمری در مطبعه شاهجهانی بهوپال چاپ شده است. نظر به اهمیت این تذکره و وجود اغلاط چاپی فراوان اقدام به اضافات، تصحیح و تجدید چاپ آن گردید

* پادشاهنامه (شاهجهان نامه) - فارسی
سرگذشت رویدادهای شهاب الدین محمد شاهجهان از آغاز پادشاهی وی به سال ۱۰۶۷ هجری، آخرین روزهای زندگی اوست. شرح وقایع بیست ساله اول در دو دوره ده ساله اول و ده ساله دوم تا سال ۱۰۵۷ هجری در دو جلد توسط عبدالحمید لاهوری نگاشته شده و پس از درگذشت وی محمد وارث، تاریخ وقایع ده ساله آخر زندگی شاهجهان

سیوطی در لبّ اللباب نیامده است. را جمع‌آوری نماید. نسخه مورد تحقیق به خطّ مؤلف است که در سال ۱۱۲۴ هجری از تالیف آن فراغت یافته است. نظر به اهمیت و جامعیت این اثر ارزنده، بامراجعه به مآخذ و منابع مورد استفاده مؤلف اقدام به تصحیح و ترتیب آن گردید.

* فهرست میکروفیلم نسخه‌های خطی فارسی کتابخانه رضارامپور (جلد سوم)، شامل معرفی ۱۵۰۰ نسخه از تالیفات شیعه در این کتابخانه.

* فهرست میکروفیلم نسخه‌های خطی کتابخانه راجه محمود آباد، لکهنو، شامل معرفی ۸۰۰ نسخه خطی عربی و فارسی.

* فهرست میکروفیلم نسخه‌های خطی کتابخانه جامعه همدرد، دهلی، در دست تهیه.

* فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مزمل الله خان، علیگر، در دست اقدام.

* فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه شاه ابو الخیر، دهلی، در دست اقدام.

* فهرست انگلیسی میکروفیلم نسخه‌های خطی کتابخانه جامعه همدرد، دهلی نو، در دست اقدام.

(ج) آثار منتشر شده:

* وجوه القرآن، ابو عبد الرحمن اسماعیل بن احمد الحیرری النیسابوری (تالیف قرن پنجم).

* فهرست نسخه‌های خطی فارسی کتابخانه رضا رامپور - جلد اول و دوم، شامل معرفی ۵۵۰۰ نسخه فارسی با همکاری کتابخانه رضا رامپور - رامپور.

* قاضی نور الله شوشتری، دکتر مهدی خواجه پیری (سال تالیف ۱۳۷۵)

* فهرست نسخه‌های خطی فارسی و عربی، جلد اول (به زبان فارسی) کتابخانه مولانا آزاد دانشگاه اسلامی علیگر شامل معرفی ۲۰۳۵ نسخه.

* فهرست نسخه‌های خطی فارسی و عربی، جلد اول (به زبان انگلیسی) کتابخانه مولانا آزاد

* فهرست نسخه‌های خطی فارسی و عربی، جلد دوم (به زبان فارسی، بخش تاریخ و کتابخانه مولانا آزاد دانشگاه اسلامی علیگر، شامل معرفی ۷۰۰ نسخه

* فهرست نسخه‌های خطی فارسی و عربی، جلد دوم، انگلیسی
* فهرست نسخه‌های خطی فارسی و عربی، جلد سوم به زبان فارسی، کتابخانه حکیم ظلّ الرحمن (آکادمی ابن سینا) علیگر شامل معرفی ۲۹۰ نسخه

* احسن الانتخاب فی ذکر معیشه سیدنا ابی تراب اردو

* خصائص مرتضوی، عربی - اردو

* مولود کعبه، اردو

* مناقب المرتضی من مواهب المصطفی، عربی - اردو

* المقصد الجلی فی مسند العلی، عربی - اردو

* فهرست میکروفیلم نسخه‌های خطی فارسی و عربی، کتابخانه‌های گجرات شامل کتابخانه عالیه مهدویه، کتابخانه عالیه چشتیه و کتابخانه درگاه پیر محمد شاه، فارسی

برنامه‌های آینده مرکز

* تهیه فهرست کتابهای مهم تاریخ اسلام در هند

* انتخاب کتابهای مهم تاریخی، جهت تصحیح، ویرایش و انتشار

* تهیه کتابی با عنوان خوشنویسان فارسی در کتبه‌های هند

* تهیه ۳ جلد کتاب فهرست نسخ خطی به شرح زیر:

جلد اول: فهرست نسخه‌های موجود در کتابخانه‌های هند به خطّ مصنفین، مولفین و شارحین

جلد دوم: فهرست کتابهایی که از نظر موضوع از اهمیت خاصی برخوردارند.

جلد سوم: فهرست کتابهایی که از حیث خطاطی و نقاشی (هنر) مهم تلقی می‌شوند.

* برگزاری نکوداشت استادان ممتاز در رشته‌های مختلف علوم اسلامی و ادبیات فارسی و عربی و اعطای جایزه به آنها.

چگونگی استفاده از امکانات مرکز

مراکز علمی و فرهنگی و موسسات تحقیقاتی و محققان و پژوهشگران برای دستیابی به منابع علوم اسلامی و اطلاع درباره کتابخانه‌ها و مراکز علمی و فرهنگی سرزمین هند، می‌توانند از طریق شبکه اینترنت www.noormicrofilmindia.com با این مرکز در تماس باشند.

دانشجویان پایه دکتری پس از تعیین موضوع رساله خود و هماهنگی با بخشهای مربوط می‌توانند از منابع موجود در مرکز استفاده نمایند. این مرکز می‌تواند در تعیین موضوع رساله و استاد راهنما خصوصاً تصحیح و ترتیب نسخه‌های نفیس و کمیاب و نقد و بررسی متون فارسی و عربی دانشجویان را یاری نماید.

دانش پژوهان جوان می‌توانند در خدمت اساتید و محققان کار آزموده این مرکز با روشهای علمی و فنی نسخه‌شناسی، کتاب‌شناسی، تصحیح و ترتیب و نقد آثار گذشتگان آشنا شوند.

فهرست نگاران نسخ خطی می‌توانند با هماهنگی و استفاده از امکانات مرکز، فهرست نسخ خطی کتابخانه‌های مناطق مختلف هند را آماده نمایند. این مرکز در چاپ و نشر فهرست نسخ خطی، محققان را یاری می‌نماید.

مراکز علمی و فرهنگی، کتابخانه‌ها و موسسات اسلامی می‌توانند برای استفاده از میکروفیلم‌های موجود در مرکز با پرداخت هزینه نسخه و یا مبادله میکروفیلم از طریق پست الکترونیک به نشانی noormicro@yahoo.com با مرکز تماس حاصل نمایند.